

Maatalouspoliittinen kannanotto

.....

2007

Maatalous on turvattava!

Suomen maatalous on luonteeltaan pienimuotoista ja se käyttää toiminnassaan ympäristöystävällisiä tuotantomenetelmiä. Suomalaisilla on oikeus turvattuun kotimaiseen elintarvikehuoltoon. Kuluttajat arvostavat puhtaita kotimaisia elintarvikkeita ja maanviljelijät haluavat tuottaa sitä, mitä kuluttajat haluavat ostaa. Tämän vuoksi maatalouden on oltava kannattavaa.

Elinvoimainen maatalous on elinvoimaisen maaseudun perusedellytys. Ruotsalainen kansanpuolueen mielestä tulevan eduskunnan ja muodostettavan hallituksen on harjoitettava sellaista politiikkaa, joka turvaa kotimaisen maanviljelyn ja monipuolisen tuotannon säilymisen. Monet maatilat täydentävät varsinaista maatalouselinkeinoaan metsätaloudella. Puutarhaviljely ja turkistuotanto ovat myös tärkeitä maaseudun elinkeinoja, erityisesti Suomen ruotsinkielisillä rannikkoseuduilla.

Suomi on ollut EU:n jäsen vuodesta 1995. Jäsenmaana olemme osa yhteistä maatalouspolitiikkaa unionin sisällä. Sekä maatalouden kannattavuus että viljelijän tulot ovat pienentyneet Suomen jäsenyyden aikana. Rakennemuutos on saanut aikaan suuria investointeja mm. uusiin laitteisiin ja samanaikaisesti maatilojen lukumäärä on pudonnut kolmanneksella. Maatilatalous on vähentynyt eniten Itä- ja Pohjois-Suomessa ja vähiten maamme länsi- ja eteläosissa. Maatalous on muuttunut enemmän yritysmäiseksi. Yritystoiminnas-

ta onkin tullut yhä tärkeämpi maataloutta täydentävä lisä yhä useammille maanviljelijöille.

Suomen elintarvikeala työllistää miltei 300 000 henkilöä suoraan ja epäsuorasti. Tämän lisäksi metsäsektori työllistää noin 90 000 ja turkiselinkeino noin 10 000 ihmistä. Monilla maatiloilla on mahdollisuus luoda uusia työpaikkoja maaseudulle monipuolisen yritystoiminnan avulla. Lisäpanostukset kotimaisen bioenergian käyttöön luovat myös uusia työpaikkoja peruselinkeinon alueelle.

EU:n maatalouspolitiikka

Ilmastolliset olosuhteet eivät ole yhtä suotuisat maatalouden harjoittamiselle Suomessa kuin muissa EU-maissa. Lisäksi EU:n kokonaan rahoittama tiloille maksettava tuki on ainoastaan noin puolet Keski-Euroopassa maksettavasta määrästä. Suomen on pidettävä kiinni useissa EU:n huippukokouksissa hyväksytystä päätöslauselmasta, jonka mukaan maataloutta pitää pystyä harjoittamaan koko EU:n alueella, sielläkin, missä on erityistarpeita. Maallemme on myönnettävä erityisehtoja siksi, että maantieteelliset olosuhteemme ovat karut, emmekä voi myöskään käyttää hyväksi kaikkia tukimuotoja. EU tutkii vuosina 2008–2010 mitkä alueet saavat luonnonhaitta- eli LFA-tukea. Tämä tukijärjestelmä on elintärkeä Suomen maataloudelle. Tutkimuksen avulla LFA-tukea tulisi olla saa-

tavissa koko maamme alueella. Tuen kansallista lisäosaa tulee jatkossa voida käyttää tukimuotona.

Rkp:n mielestä

- tulevan hallituksen on pidettävä kiinni siitä vaatimuksesta, että maataloutta on pystyttävä harjoittamana koko EU:n alueella.
- koko Suomi kuuluu LFA- eli ns. luonnonhaitta-alueeseen.
- Suomi puolustaa perheviljelyn asemaa maailmankauppajärjestö WTO:n neuvotteluissa.

Kansalliset toimenpiteet

Suomi sai EU:n liittymissopimuksessa oikeuden maksaa siirtymäkauden tukea sekä pohjoisille alueille myönnettävää tukea. Kansallinen tuki on kannattavan maatalouden edellytys Suomessa. Liittymissopimuksessa Suomi sai myös mahdollisuuden ottaa käyttöön tukimuodon mahdollisesti esille tulevia eritysongelmia varten. Tällä tukimuodolla artiklan 141 mukaan voidaan maksaa korotettua siirtymäkauden tukea ja investointitukea A- ja B-tukialueille. Pohjoisen tukea ei saa heikentää. Aikaisemmin ympäristötuen kansalliseen osaan käytetyt varat tulee käyttää tuotannon edistämiseen ja kaikkien tuotannonalojen tulonmuodostuksen tukemiseen.

Investointituki on yksi merkittävimmistä tavoista tukea maatalouden rakennemuuta

ja kannattavuutta. Maatilatalouden kehittämis-rahasto on tyhjentyneessä, joka on tämän hetken suuri ongelma. Valtionbudjettiin on kanavoitava varoja, jotta investointitukea voidaan myöntää jatkossakin.

Rkp:n mielestä

- tulevan hallituksen ja eduskunnan on ryhdyttävä kiireesti toimiin, jotta Maatilatalouden kehittämisrahastoon saadaan riittävästi varoja.
- investointi- ja muiden tukien ei pidä vaikuttaa eri alueiden väliseen kilpailuun.
- Suomella on oltava oikeus jatkossakin tukea maataloutta kansallisella tasolla.
- Pohjoisen tuen on jatkuttava artiklan 141 mukaisesti.
- tukipolitiikan on huomioitava saariston olosuhteet ja, että
- tukipolitiikan on otettava huomioon ilmastolliset eroavaisuudet koko maassa.
- yrittäjyys ja oma-aloitteisuus on huomioitava maatalouspolitiikan muotoilussa.

Maatalous ja ympäristö

Suurin osa tämän päivän maataloistamme on mukana ympäristötukiohjelmassa. Kiinnostus ekologiseen maanviljelyyn ei ole kasvanut halutussa tahdissa. Syynä tähän on se, että ekotuotteiden hintatasoa ei ole onnistuttu pitämään kiinnostavalla tasolla. Ympäristötuki on lisännyt maanvil-

viljelijöiden ympäristötietoutta. Suomi maksaa unionin korkeimpia ympäristötukia ja viljelijät ovat käyttäneet hyväkseen ne tukimahdollisuudet, joita on olemassa kotieläinhoidon lannankäsittelylle asetettujen vaatimusten täyttämiseksi. On tärkeää, että ympäristötukisäännökset mahdollistavat mahdollisimman usean maatalan liittymisen tähän ohjelmaan. Meidän on paikannettava happamat sulfaattimaat ja minimoitava raskasmetallien huuhtoutuminen vesistöömme uusien tutkimustulosten avulla sekä lisäämällä tiedonsaantia aiheesta. Voittajaksi selviytyvät kaikki: ympäristö, kuluttajat ja tuottajat. Arvokkaiden metsäalueiden suojelun on pohjautettava vapaaehtoisuuteen. Kokemukset Metso-projektista ovat olleet hyviä.

Rkp:n mielestä

- maatalous kehittyä ympäristöystävällisempään suuntaan ja toimenpiteitä, joilla vesistöjemme kuormitusta vähennetään, tulee tukea.
- ympäristötuen avulla maanviljelijöitä voidaan jatkossakin motivoida sitoutumaan ympäristötukiohjelmaan.
- ekologinen maanviljely lisääntyy ja kehittyä.
- metsiensuojelun tulee pohjautua vapaaehtoisuuteen.
- viranomaisten on tehtävä toimenpidesuunnitelma yhdessä maan-omistajien, eri intressiryhmien, neuvontaorganisaatioiden ja tutkijoiden kanssa vähentääksemme raskasmetallien valumista vesistöihimme.

Verotus

Maatalouden kannattavuuden heikentyessä tuotantovälineisiin, kuten maahan ja rakennuksiin, kohdistuvat verot aiheuttavat paineita elinkeinolle. On huolestuttavaa kuulla tietyissä piireissä erityisesti vaalien alla käytävää keskustelua, joka koskee verotuspohjan laajentamista siten, että kiinteistöveroä maksettaisiin myös viljelysmaista ja metsistä. Maataloutemme kilpailukykyä ajatellen tämä muutos ei saa toteutua. Metsätalouden on mahdollista lisätä puun käyttöä energiantuotannossa, mikä tarkoittaisi lisätuloja monille maataloille. Verotuskehitystä olisi siksi ohjattava yhä enemmän tukemaan omatoimista metsänhoitoa ja lisäämään energiapuutavaran käyttöä.

Rkp:n mielestä

- kiinteistöveroä ei saa laajentaa koskemaan peltoja ja metsiä.
- energiaverotuksen tulisi jatkossa yhä enemmän suosia kotimaisen puun käyttöä polttoaineena.
- perintö- ja lahjavero tulisi poistaa maan- ja metsänviljelyssä sukupolvenvaihdosten yhteydessä.
- energian valmisteveron palautusta on jatkettava.

Maatalouden sosiaalikeskymykset

Maatalouden eläkejärjestelmä on saanut alkunsa 70-luvulla. Rakennemuutoksen seurauksena eläkeläisten määrä suhteessa eläkevakuutuksia maksavan väestön määrään on suuri. Valtion on otettava vastuu eläkejärjestelmän toimimiseksi jatkossakin. Maatalouden lomajärjestelmä on ollut useiden vuosien aikana kustannuspaineen alla. Siksi seuraavan hallituksen on toteutettava ne ehdotukset, jotka maatalouslomitukseen kehittämismahdollisuuksia selvittänyt työryhmä on esittänyt (STM 2006/40). Turkistalouden tulisi myös kuulua tämän järjestelmän piiriin. Olisi motivoitua korottaa lomituspäivien lukumäärää siksi, että kotieläintaloutta harjoittavat ovat jatkuvasti kiinni työssään. Maatalouden työsuojelua olisi kehitettävä, jotta tapaturmariskit pienenisivät. Maatalousyritysten kasvaessa, taloudenpito joutuu tiukille ja työtaakka kasvaa. Tällöin on tärkeää pitää huolta terveydestään. Tämän vuoksi maanviljelijöiden tulisi saada käyttää yritysterveydenhuollon palveluja myös yksityisillä lääkäriasemilla.

Rkp:n mielestä

- maanviljelijöiden eläkevakuutusmaksut eivät saa nousta.
- maanviljelijöiden lomapäivien määrää tulisi lisätä.
- maatalousyrittäjillä tulisi olla oikeus toimivaan yritysterveydenhuoltoon.

Bioenergia ja tutkimus

Kiinnostus bioenergiaa kohtaan on kasvanut viime vuosien aikana perinteisten energiamuotojen hintojen kohotessa. Suomen tulisi lisätä kotimaisten biopolttoaineiden käyttöä ja siten vähentää riippuvuuttaan öljystä. Veropoliittisilla päätöksillä voidaan helpottaa ja nopeuttaa uusiutuvilla kotimaisilla raaka-aineilla tuotetun energian käyttöönottoa. On tärkeää, että tämän alueen tutkimus- ja kehitystyöhön suunnataan riittävästi varoja. Koko maataloussektori elää voimakkaan rakennemuutoksen aikaa. Tarvitaan tarpeeksi määrärahoja tutkimukseen, neuvontaan ja kouluttamiseen jotta peruselinkeinot voisivat kehittyä suotuisasti.

Rkp:n mielestä

- kotimaisten biopolttoaineiden käyttöä tulisi lisätä.
- pienimuotoisesti tuotetun biodieselin polttoaineveroa tulisi alentaa.
- maataloussektorin tutkimukseen ja neuvonantoon tulisi suunnata riittävästi määrärahoja.

Kasvihuonetuotanto elinkeinona

Erityiselinkeinoilla on näkyvä asema suomenruotsalaisella maaseudulla. Maan kokonaiskasvihuonetuotannosta – kuten myös turkistuo-tannosta – ruotsinkielisen Suomen osuus on yli puolet.

Kotimaisella kasvihuone-elinkeinolla on selvä markkinaetu tuonti-ihanneksiin verrattuna, sillä tuotteet tuotetaan lähellä kuluttajaa, ne ovat puhtaita ja maukkaita. Kasvihuonetuotannon paha on-gelma on kuitenkin suuret energiakustannukset. Lämmitys aiheuttaa kilpailuhaitan, josta ala ei selviä ilman kustannuskuvaa tasapainottavaa kansallista tukea kilpailussa kotimaisten kasvihuoneviljelijöiden ja eurooppalaisten kollegoiden välillä.

Rkp:n mielestä

- Suomen on tehtävä kaikkensa säilyttääkseen oikeuden maksaa kansallista tukea kasvihuone-elinkeinolle, jotta kannattavaa kasvihuonetuotantoa voidaan jatkaa.

Turkistuotanto elinkeinona

Turkistuotanto on tärkeä maaseudun elinkeino. Sillä on suuri niin suora kuin epäsuorakin työllistävä vaikutus. Joissakin kunnissa talous ja työllisyys ovat voimakkaasti riippuvaisia turkistalouden tuloksista ja suhdanteista.

Turkistuottajat ovat kiinni eläinten hoidossa vuoden kaikkina päivinä. Ammatinvalinnan edessä oleville nuorille järjestetty vapaa-aika on korkealla tärkeysjärjestyksessä. Lomien ja sairaudenajan lomitusjärjestelmää on kehitettävä, aivan kuten maanviljelijöilläkin, jotta elinkeino saisi tarvitsemansa parannusruiskeensa nuorien alalle tulijoiden sitouttamiseksi vuosikymmeniksi eteenpäin.

Rkp:n mielestä

- turkiselinkeinon harjoittajille on kehitettävä vuosiloman ja sairausajan lomitusjärjestelmä.

Kalastus elinkeinona on turvattava

Ammattikalastus on tärkeä elinkeino maamme rannikkoseuduille. Kansallisella omavaraisuudella on myös suuri merkitys kalantuotannossa. Kalatalouden alkutuotannon on oltava taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä elinkeinotoimintaa. Kestävästi tuotetulla kalalla taataan kuluttajille korkealaatuista lähiruokaa.

Kalastus on myös ympäristöelinkeino, sillä sen avulla hyödynämme suuria määriä Itämeren ravintoaineita.

Kalatalouden alkutuotanto on kärsinyt epävarmasta hintakehityksestä, mikä on vaikuttanut haitallisesti yritysten kannattavuuteen. Voimakkaasti kasvava hyljekanta on aiheuttanut vahinkoa kalastukselle, pyyntivarusteisiin ja kalan kasvatustoimintaan. Jopa kasvava merimetsokanta tuottaa ongelmia kalastukselle. Eikä nuoria ole pystytty rekrytoimaan alalle halutussa määrin viime vuosikymmenien aikana.

Euroopan Unionin yhteinen kalastuspolitiikka antaa raamit päätöksenteolle. Kansallinen strategia ja operatiivinen ohjelma kaudelle 2007–2013 antavat hyvän lähtökohdan elinkeinokalatalouden kehittämiseksi tulevana vuosina. Jotta asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa, täytyy yrittäjille antaa kohtuulliset peruslähtökohdat elinkeinonsa harjoittamiselle. Nyt tarvitaan

voimakkaita toimenpiteitä, jotta viime vuosina elinkeinoa varjostanut negatiivinen ke-hitys saadaan muuttamaan suuntaa.

Rkp:n mielestä

- on luotava kansallinen kalastuspolitiikka, joka turvaa kalastuselinkeinoille mahdollisuudet harjoittaa elinkeinoaan.
- olisi hyväksyttävä hyljekannan hallintaa koskeva ja kalastuksen toimintaedellytykset huomioiva suunnitelma
- hylkeiden ja muiden haitallisten eläinten aiheuttamat vahingot olisi korvattava julkisilla varoilla, ja että hylkeenkestävien välineiden ja kalankasvatuskassien hankintaa olisi tuettava.
- ammattikalastajien oikeus kalastaa lohta osana rannikkoalueilla tapahtuvaa kalastusta on turvattava.
- ammattikalastajien oikeus kalastusvesiin ja -oikeuksiin olisi turvattava.
- ympäristöasioiden päätöksenteossa on otettava huomioon kalatalouden ravintotasapaino. On siirryttävä järjestelmään, jossa kalastuksen ravintoaineiden otto Itämerestä korvataan taloudellisesti.
- kalankasvattajille on annettava tukea kehittää kalankasvatuksen suljettuja järjestelmiä.

